

Petdesetletnica Zmaja Jovana Jovanovića. Dne 13. junija (25. po novem) se zbero zastopniki srbskega naroda v Zagrebu, da dostojno proslavijo petdesetletnico književnega delovanja Zmajove Jovanovića. Dne 14. (26.) junija se bode vršila slavnost na Plitvičkih jezzerih, na Vidov dan, 15. (27.) junija, pa skupna proslava Jovanovića in spomina na kosovsko bitko. Zmaj Jovan Jovanović se je rodil dne 24. novembra 1833. l. v Novem sadu ter je bil naposled zdravnik; sedaj živi v Zagrebu. L. 1861.—62. je izdajal časopis »Javor«; l. 1864. je ustanovil humorist.-sat. list »Zmaj«, in to ime se je njega tudi stalno prijelo. L. 1865. je napisal igro »Šaran« (= karf), l. 1877.—78. »Ilustrovano ratnu (vojno) kroniku«. L. 1878. je ustanovil šaljni list »Starmali« in l. 1880. list za mladino »Neven«. Izmed mnogih poezij so posebno vredni, da se omenijo, »Djulići uveoci« (Rože uvele). Nebroj je tudi prevodov iz različnih jezikov. »Zbrana pevanija« so izšla l. 1880. v Novem sadu, izbrane pesmi, z latinico tiskane, pa l. 1887. v Zagrebu. — Slaviteljem njegovim se pridružujejo tudi Slovenci ter mu kličejo »Na mnogaja ljeta!«

R. P.

»Slovanske knjižnice« snopič 84.—85. prinaša Gogoljevi povesti: »Božično noč in »Plašč«; obe je poslovenil nam neznani Miloradovič. »Božična noč« je čarovita bajka iz pisateljeve domovine Ukrajine. Ta povest spada v Gogoljevo mlajšo dobo. V njej nam riše in opisuje življenje preprostega, v najtesnejši zvezi z materjo prirodo živčnega, od zapadne prosvete še toliko kakor nič oblizanega, v razne bajke verujočega svojega ljudstva. Ta naivna stvar se čita prijetno; prevod je gladek. — Kontrast »Božični noči« je »Plašč«. V ruskem izvirniku stoji »Шинель« (»Šinjel«). Na prvi pogled se ti zdi, da čitaš navadno humoresko, kajti humoreska je res. Toda med vrstami vidiš tudi satiro. Včasih ne veš, ali bi se ubogemu Akakiju Akakijeviču smejal, ali bi ga s solznimi očmi pomiloval. Dasi je ta povest jako kratka, spada vendar med najboljše spise Gogoljeve. —

Uvod, ki ga je spisal Miloradovič temu zvezku, je jako umesten in poučen, ker nam temeljito pojasnjuje veliki pomen Gogoljev v ruski in v svetovni literaturi.

A. Aškerc.

Knjigarna Paher in Kisić v Mostarju nam je poslala na oceno te-le knjižice:

1.) N. G. Matoš. Iverje. Skice i sličice. U Mostaru 1899, visoka 8° 149 str. Mladi književnik je znan kot duhovit kritik in essayist iz različnih hrvaških in srbskih listov. V tej knjižici je zbral krajše pripovedke ali, kakor jih imenuje, »črtice«, katere je objavil v »Delu, Zori, Brankovem Kolu, Narodnih Novinah in Viencu«. V vseh se kaže finega opazovalca, ki ume z nekoliko smelimi črtami narisati jasno sliko malomestnega življenja na Hrvaškem. Včasih je tudi strupeno oster. Te črtice so vrlo zanimljive. V povesti »Pereci, friški pereci« se nam zdi konec povsem neverjeten, da bi ritmajster, čeprav propadel, šel preste prodajat baš v oni kraj, kjer se je preje ščeperil. »Miš« je že povsem dekadentna skica. — Cena knjižici je 60 kr.

2.) Marko Car. Niz rodno Primorje. Slike i utisci s Jadrana. U Mostaru 1899, vis. 8°. 119 str. Cena 50 kr. (S cirilskimi slovi.). G. Marko Car, rodom iz Ercegnovega in činovnik v Zadru, je upotrebil nekoliko ferij, da prepotuje Dalmacijo ter nam poda nekoliko slik iz pitomega primorja. Glavne točke,